

- Continuing a course of medication on Shabbat
- Medication to help with or prevent pregnancy, on Shabbat
- Nitroglycerine before sexual relations on Shabbat

א. ר' שלמה קלוגר, ספר החיים

הנה מרגלא בפומא דאינשי לומר דאם כבר התחיל לעסוק ברפואות קודם השבת מותר לו לעשותה אפילו בשבת ואם לא התחיל בחול אין לו להתחיל בשבת. והנה לא נודע מנין יצא להם זה, ונראה דלמדו זה מדין רטי' דמבואר לעיל דאסור להחזיר רטי' [שמא ימרח], ומבואר בתוס' שם ובמג"א כאן דלינתן לכתחילה אסור בלאו הכי [בלי חשש מירוח] מכה שמא יבא לידי שחיקת סממנין, אך להחזיר לא שייך שחיקת סממנין, לכך אסור [רק] מכה שמא ימרח. וא"כ מוכח דהיכי דכבר ה' על מכה לא שייך חשש שחיקת סממנין רק שמא ימרח. ולפ"ז ברפואה שהוי דרך אכילה ושתי' לא שייך חשש שמא ימרח, רק דאסור מכה חשש שחיקת סממנין... א"כ הכא נמי בזה להתחיל לאכול ולשתות רפואה חדשה בשבת בזה יש לחוש כיון דלא הוכנה לו מבעוד יום שמא יבוא לשחוק בשבת, אבל אם כבר התחיל בה מבע"י אז מסתמא כבר הכין לו ממש דרך רפואתו כדבעי, וליכא למיחש שיבא לידי שחיקת סממנין, וכמו שמותר לאכול ולשתות כל דבר ולא חיישינן שיבוא לידי שחיקת סממנין, ולכך הכא נמי ברפואה כל שהתחיל בה כבר מבע"י אין לחוש/שיבוא/ לידי שחיקת סממנין...

ב. שמירת שבת כהלכתה לד:יז, והערה עו

מי שחייב על פי פקודת הרופא לקחת תרופות במשך כמה ימים רצופים, ושבת ביניהם, יש המקילין לו לקחתן גם בשבת. עו: ושמעתי מהגרש"ז אויערבך שליט"א דרך אם הפסקה תגרום לו נזק, או שהרפואה היא דוקא מספר ימים רצופים אשר מוכרח להיות שבת ביניהם, כי אז יש להקל.

ג. שו"ת אגרות משה אורח חיים חלק ג סימן נג

בדבר חולה שאין בו סכנה באופן שאסור לו ליקח רפואה בשבת, והתחיל לקחת בחול כדורי רפואה שנקראו פילן שצריך ליקחם לדברי הרופא משך עשרה ימים רצופין, ואם יפסיק יום אחד לא תפעול הרפואה כלום, אם מותר ליקח בשבת. הנה לכאורה לא מובן צד ספק ההיתר בזה, אלא דאולי מצד הפסדו הגדול בחולי זה שלא יוכל להרפא בדרך הטבע מצטער ביותר בשביל זה, שלכן אולי יתחשב כמיחוש שמצטער טובא שנזכר ברמ"א /או"ח/ שכח:יז, אבל הא אין הטעם מצד הצער אלא משום שנחלה כל גופו מצד הצער מחמת שאינו יכול לסבול הצער, ולא מצד צער בעלמא שמצטער על מה שלא יתרפא, אף שזהו לאינש צער גדול אין להתיר. ואם הוא איש כזה שמחמת שלהתרפא בהפילן צריך עשרה ימים רצופין שא"א בלא שיקח גם בשבת לא יוכל להתרפא יחלה מצד זה בחולשת העצבים שקורין נערוון, שיהיה חשש להמחלה שנקרא נערוון ברעק דאן, הוא ודאי בדין מיחוש שמצטער כל גופו שיש להתיר שיקח בשינוי קצת השייך לשנות גם ברפואת לקיחת הפילן אף שלא שייך שינוי בהבליעה, דהוא כהסברא השלישית שם, ואם א"א בשינוי יש להתיר גם בלא שינוי כשיטה ראשונה שם, אבל אין מצוי אנשים כאלו ובסתם בני אדם יש לאסור.

ד. שו"ע אורח חיים שכח:כז

מכה שנתרפאה, נותנין עליה רטייה, שאינה אלא כמשמרה.

ה. משנה ברורה סימן שכח ס"ק פו

כמשמרה - ולא חיישינן שיבוא לידי שחיקת סממנין ומירוח שאינו בהול כ"כ אחר שנתרפאה:

ו. שו"ע אורח חיים שכח:כז

מכה שנתרפאה, נותנין עליה רטייה [ואין חשש שימרח או ישחוק סממנין], שאינה אלא כמשמרה.

ז. משנה ברורה סימן שכח ס"ק פו

כמשמרה - ולא חיישינן שיבוא לידי שחיקת סממנין ומירוח שאינו בהול כ"כ אחר שנתרפאה:

ח. שו"ת מנחת יצחק חלק א סימן קח

בדבר שנשאל מאיש אחד שיש לו מיחוש בלבן, ועל כן לפי פקודת הרופאים מוכרח לבלוע איזה סמי רפואה קודם ואחר תשמיש, כדי לחזק את מזגו שלא יזיק לו התשמיש, ובזה השאלה, רפואה הנ"ל.

(א) כבר אמרתי לכת"ה דלדעתי שרי. ואך כת"ה העיר, ממה דאיתא בש"ע או"ח (רטו:א) דאסור לעשות מחיצה בפני הנר כדי שישמש, ומוכח שם דאפילו ל"ה רק איסור אוהל דרבנן אסור... ואם כן י"ל דהה"ד ליקח סמי רפואה, אף דהוי רק איסור מדרבנן משום שמא ישחוק סמנים אסור. אכן באמת, אדרבה משם ראייה להתיר, דהרי מבואר בפוסקים דע"י עכו"ם שרי מטעם דהוי שבות דשבות במקום מצוה, וכדאיתא בת"ח ס"ס (או"ח עג)... ובזה אמינא דכ"ש בנד"ד, על פי המבואר בתשו' הרדב"ז (ח"ג ס' תר"מ) בנדון חולה שאין בו סכנה, אם מותר לשתות משקה המשלשל בשבת, ובזה האריך להוכיח מהרמב"ן והרשב"א וה"ה והר"ן ז"ל דאם מותר לומר לנכרי לעשות מלאכה, כ"ש שיהיה מותר לשתות סמנין, דלית בהו אלא משום שחיקת סמנין, דאמירה לנכרי שבות והא נמי גזירה דרבנן בעלמא הוא, וקילא טפי מאמירה לנכרי בשבות דרבנן ע"ש, ואם כן אם מותר אמירה לנכרי בשבות דרבנן לענין מצוה, כ"ש דשרי ליקח סמנין הנ"ל.